

اولویت‌های سرمایه گذاری در بخش معدن

جمعیت دنیا در سال ۲۰۵۰ حدود ۹/۵ میلیارد نفر خواهد بود این در حالیست که منابع سوخته‌های فسیلی به نصف کاهش یافته در حالیکه نیاز به انرژی و مواد معدنی ۴۰٪ افزایش خواهد یافت، لذا این عدم توازن بین تقاضا و منابع، بشر را به سمت چالش‌های جدید سوق داده است. در بین کشورها، کشوری مانند ایران که تکیه اصلی آن بر منابع نفت و گاز است بیش از بقیه به استراتژی غیر نفتی نیاز دارد.

بدون شک رشد صنعتی و جمعیتی دنیا همراه با کاهش منابع سوخته‌های فسیلی از یک طرف و افزایش تقاضا در بخش مواد اولیه صنعت نیازمند برنامه‌ریزی وسیع در جهت شناخت منابع و پتانسیل‌های طبیعی کشورها دارد، لازمه چنین برنامه‌ریزی شناخت و مطالعه روند صنایع جهانی، پیش‌بینی معقول و دانش محور نیاز جوامع، ظرفیتهای طبیعی و معدنی کشور و توان پاسخگویی آن به نیازهای یاد شده است.

استان مرکزی به عنوان بخشی از نوار ماگمایی ارومیه - بزمان و زون سنندج - سیرجان توان معدنی (فلزی - غیر فلزی) در خور توجهی دارد. همچنین وجود منابع و ذخایر معدنی فلزی و غیر فلزی نظیر سنگ های ساختمانی و تزئینی، خاک های صنعتی، سولفات سدیم و سنگ آهن و سرب و روی که زمینه‌ای برای فرآوری و ایجاد صنایع تبدیلی مواد معدنی را در استان فراهم می‌کند از مزیت‌های نسبی این استان به شمار می‌آید

استان مرکزی دارای ۴۸۹ فقره معدن فعال با سرمایه گذاری انجام شده ۱۷۰۷ میلیارد ریال ، تعداد ۳۷۲۰ نفر اشتغال پایدار ایجاد کرده است . میزان ذخیره این معادن حدود ۱۳۲۲ میلیون تن با ظرفیت استخراج سالانه ۲۴۰۷۲ هزار تن می باشد . معادن مهم و برجسته استان : آهک ، آهن ، تراورتن ، سرب و روی ، سولفات سدیم ، مارن، مس و طلا می باشد.

عنوان مجوز	تعداد (قره)	سرمایه / هزینه (میلیارد ریال)	اشتغال (نفر)	میزان ذخیره (میلیون تن)	ظرفیت استخراج سالانه (هزار تن)
پروانه اکتشاف	۶۰	-	-	-	-
گواهی کشف	۵۷	۲,۶	-	۱۶	-
پروانه بهره برداری	۴۸۹	۱۶۹۷	۳۷۲۱	۱۳۲۲	۲۴۰۷۲

تعداد معادن استان مرکزی به تفکیک نوع ماده معدنی و شهرستان

ردیف	شهرستان	آشپیان	اراک	نقرش	خنداب	خمین	دلیجان	زرنديه	ساوه	شازند	فراهان	کمیجان	مجلات	جمع	استخراج اسمی (تن)	ذخیره (تن)	ماده معدنی
۱	آرن گرانیتی									3				3	250000	3300000	
۲	جاسپر							1						1	88	550	
۳	آلوویوم		1			1	2	14	12					30	2155000	26398000	
۴	آهک						2	9				1		12	3430000	693576000	
۵	آهن		3				8	2	2		1		5	23	2437000	19364748	
۶	باریت		1				5	2	4				2	22	79500	370700	
۷	بنتونیت		1					2						3	23500	1536000	
۸	پورزولان						1		2					3	196000	1440000	
۹	پوکه معدنی								2					2	90000	975000	
۱۰	تالک					2				2				4	19400	305000	
۱۱	تراورتن						3	1	3				66	100	2680600	37845370	

1420000	44000	6	4										2	توفیت	۱۲	
118800	3800	2	2											خاک زرد	۱۳	
5611000	219000	25	3			8	10	2			1		1	خاک صنعتی	۱۴	
117000	15000	1					1							زنولیت	۱۵	
5728000	434800	8				2		2	4					سرب و روی	۱۶	
6182000	57000	8				6			1				1	سنگ چینی	۱۷	
134624000	5796500	92	16	2	1	18	12	7	5	10	1		15	5	سنگ لاشه	۱۸
19000000	600000	1											1	سولفات سدیم	۱۹	
2522740	190600	16	2			9	1	1		3				سیلیس	۲۰	
1623495	110000	2							1	1				طلا	۲۱	
4296000	168500	20	1			2	5	2	4	6				فلدسپات	۲۲	
324000	26150	5	5											فلونورین	۲۳	
1303000	37000	5	1				2	1	1					کانولن	۲۴	
22437000	1147000	18					15					2	1	گچ	۲۵	
3419000	46700	8	1			3	1	1	1	1				گرانیت	۲۶	
2090500	36250	9	2						5	1		1		لاشه مرمر	۲۷	
292419000	2265000	14		1			5	6	2					مارن	۲۸	
7817000	218000	24	10	1			4	1	6	2				مرمریت	۲۹	
94000	10000	1	1											مرمریت سیاه	۳۰	
311000	16000	2					2							نمک	۳۱	
8266000	609000	9				1	3	1	2	1		1		مس	۳۲	
950000	10000	1				1								پگماتیت	۳۳	

105000	4000	1					1							آلژبیت	۳۴
1305889903	23425388	481	121	5	2	47	84	62	74	40	1	11	22	12	جمع کل

سرمایه گذاری در حوزه معدن به چند دسته اکتشاف، استخراج و فرآوری مواد معدنی دسته بندی می شود که در ادامه اولویتهای سرمایه گذاری در این حوزه ها در استان مرکزی و در حوزههای نامبرده به ترتیب ارائه می شود.

اولویتهای اکتشافی مواد معدنی فلزی در استان

اولویت	ماده معدنی فلزی
۱	عناصر نادر خاکی
۲	نیوبیوم
۳	لیتیوم
۴	طلا
۵	تنگستن
۶	قلع
۷	مس
۸	نقره
۹	تیتانیوم
۱۰	آهن
۱۱	روی
۱۲	سرب
۱۳	کادمیوم
۱۴	منگنز
۱۵	منیزیم

اولویتهای اکتشافی غیرفلزی در استان:

از میان معادن فعال استان مرکزی بیش از ۹۰ درصد متعلق به ذخایر غیرفلزی می‌باشد. با این وجود بر اساس مطالعات زمین‌شناسی و نیازسنجی کشور و روند صنایع طبق جدول ذیل ضروریست اکتشاف در عرصه مواد معدنی غیرفلزی استمرار یابد.

اولویت	ماده معدنی غیرفلزی
۱	زیرکن
۲	سنگهای قیمتی و نیمه قیمتی (جاسپر، تورمالین، گارنت، عقیق، آگات)
۳	بال کلی
۴	بوکسیت
۵	مرمریت
۶	فلوریت
۷	باریت
۸	فلدسپات پتاسیک
۹	فلدسپات سدیک
۱۰	بنتونیت
۱۱	کائولن
۱۲	سیلیس
۱۳	مرمر
۱۴	زئولیت
۱۵	پرلیت
۱۶	ساینده (گارنت، آندالوزیت)
۱۷	دولومیت
۱۸	کنگومرای تزئینی
۱۹	توفیت الوان
۲۰	تراورتن
۲۱	گرانیت، بازالت، گابروی تزئینی

اولویتهای صنایع معدنی استان

همراستا با رشد جمعیت جهان و پیش‌بینی نیازهای صنایع و بر پایه پتانسیلهای معدنی موجود در استان اولویتهای سرمایه‌گذاری و توسعه صنایع معدنی بر اساس جدول ذیل پیشنهاد می‌گردد.

اولویت	صنایع معدنی
۱	استحصال و فرآوری مس
۲	استحصال و فرآوری طلا
۳	استحصال و فرآوری تیتان
۴	فرآوری باطله‌های معادن سنگ تراورتن
۵	فرآوری و تغلیظ و تولید کنسانتره سرب، روی
۶	فرآوری سنگهای نیمه قیمتی (ژاسپر، آگات، مرمر لاشه)
۷	فرآوری، تغلیظ و تولید کانیهای غیرفلزی از جمله تالک، کائولن، فلدسپات، فلورین، باریت.....
۸	روشهای نوین و بکارگیری تکنولوژیهای پیشرفته در عرصه فرآوری سنگهای ساختمانی نرم و سخت

اولویتهای زمین‌شناسی و حوزه‌های مرتبط با آن

در عرصه مطالعات و نیازهای زمین‌شناختی موارد ذیل جهت امکان‌سنجی و تهیه شرح خدمات مربوط به آن پیشنهاد می‌گردد.

اولویتهای زمین‌شناسی و حوزه‌های مرتبط با آن	
اولویت	حوزه زمین‌شناسی
۱	تاسیس آزمایشگاه آنالیز عنصری و ایزوتوپی و مرکز پژوهشی مواد معدنی
۲	تهیه نقشه‌های پایه زمین‌شناسی ۱/۲۵۰۰۰ و بانک اطلاعات معادن، کانسارها و اندیسهای معدنی
۳	تهیه نقشه‌های پایه ژئوشیمیایی ۱/۲۵۰۰۰
۴	تهیه داده‌های مغناطیس‌هوابرد با فاصله خطوط پرواز ۲۰۰ متر
۵	تاسیس مرکز زمین‌شناسی پزشکی
۶	زمین‌شناسی زیست محیطی

ژئوتوریسم	۷
ژئوپارک و موزه زمین‌شناسی	۸
بازسازی معادن متروک	۹
زمین‌شناسی نظامی	۱۰